

- دوشنبه ۲۴ دی ۱۴۰۳**
- سال هفدهم - شماره ۳۰۴۱**

سپهرغرب، گروه کشاورزی - طاهره ترابی‌مهوش؛ در گفت‌وگو با عضو هیئت‌علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان همدان مشخص شد؛ لازمه موفقیت طرح جهش تولید در دیم‌زارها ارائه ارقام بیشتر و همراهی کشاورزان است.

طرح جهش تولید در دیم‌زارها به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی و با حمایت و سرمایه‌گذاری ستاد اجرایی تولید در اسام از پاییز ۱۳۹۹ با هدف توسعه کشاورزی دیم در سطح و حجم، همراه با افزایش بهره‌وری آغاز شد و مرحله نخست اجرای آن تا پاییز ۱۴۰۴ ادامه دارد.

این در حالی است که ۵۰ درصد اراضی کشور دیم است و از ۱۲ میلیون هکتار اراضی زراعی، سالانه ۶ میلیون هکتار به‌صورت دیم کشت می‌شود با این تفاوت که در پی اجرای این طرح سهم دینا در تولید دیم، ۶۰ درصد است و در ایران نیز با کشت پنج میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار دیم‌زار، به ۸۰ درصد از کشت دیم و ۴۰ درصد کل تولید کشاورزی رسیده در حالی که قبلاً سهم تولید کشاورزی از دیم‌زارها، فقط ۱۰ درصد بود.

به دیگر سخن می‌توان گفت طرح جهش تولید در دیم‌زارها، با هدف به فعلیت رساندن ظرفیت‌های سرزمینی، کاهش فشار بر منابع آبی، کاهش محرومیت دیم‌کاران، جلوگیری از مهاجرت روستاییان به شهرها، ایجاد امید در قشر محروم، افزایش تولید و کاهش واردات و توسعه و تکمیل زیرساخت‌ها، اجرا می‌شود.

در همدان نیز طرح جهش تولید از سال زراعی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در ۱۲۴ هزار هکتار از اراضی استان همدان آغاز شد و در سال جاری به ۵۱۰ هزار هکتار

رسیده است که خود بیانگر جهشی قابل توجه و تأمل است.

بر این اساس با توجه به اهمیت اهداف دنبال‌شده برآن شدیم تا در گفت‌وگو با دانش‌آموخته دکتری زیست‌فناوری و عضو هیئت‌علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان همدان به تبیین اهداف و چالش‌های پیش روی اجرای این طرح در استان بپردازیم که در ادامه می‌خوانید:

مهرداد چاپچی با بیان اینکه طرح جهش تولید چند هدف را به‌صورت هم‌زمان دنبال می‌کند که ازجمله می‌توان به افزایش عملکرد در اراضی دیم اشاره کرد، گفت: نکته این است که این افزایش عملکرد در اجرای این طرح از طریق تنوع‌بخشی به گونه‌های کشت‌شده انجام می‌شود.

وی، افزود: اهمیت این مسئله بدان جهت است که در حال حاضر عمده اراضی دیم در استان به کشت گندم و دیم اختصاص یافته در حالی که اراضی دیم موجود در استان بالغ بر ۳۵۰ و گاهی به ۴۲۰ هزار هکتار هم می‌رسد.

وی با بیان اینکه درواقع ۳۰۰ هزار از این اراضی به کشت گندم و مابقی به کشت جو اختصاص دارد، اظهار کرد: آنچه مسئله‌ساز است اینکه تشابه در کاشت محصول در اراضی دیم به‌تدریج خاک را دچار مشکل و بیماری کرده و در بلندمدت نتیجه آن چیزی به‌جز کاهش عملکرد نخواهد بود.

این دانش‌آموخته دکتری زیست فناوری با تأکید بر این مسئله متأسفانه تا پیش از اهتمام به اجرای این طرح، گونه جایگزینی برای معرفی به کشاورزان به‌صورت واضح جهت کشت نداشتیم، بنابراین در سال‌های ابتدایی، تحقیق و بررسی

از بیابان‌زایی تا بهره‌وری؛ نقشه راهی برای پایداری غذایی در ایران

سپهرغرب، گروه کشاورزی؛ امنیت غذایی همانند دیگر انواع امنیت که برای حکومت‌ها و دولت‌ها حائز اهمیت است، به‌عنوان یکی از اولویت‌های اصلی و اساسی دولت‌ها محسوب می‌شود. این نوع امنیت به زندگی روزمره همه شهروندان و افراد ساکن در کشور ارتباط مستقیم دارد و بر رفاه عمومی، ثبات اجتماعی و اقتصادی کشور تأثیر می‌گذارد.

در حقیقت، امنیت غذایی در جوامع مختلف به معنای تضمین دسترسی آسان و پایدار به مواد غذایی کافی، مغذی و متناسب با نیازهای فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی افراد است. به عبارتی، امنیت غذایی به تأمین نیازهای اولیه هر فرد برای بقای جسمی و روانی خود بازمی‌گردد که شامل محصولات اساسی مانند گندم، جو، برنج و حبوبات و پروتئین می‌شود. این محصولات در هر کشور ممکن است متفاوت باشد و بسته به ذائقه و نیازهای هر جامعه، اولویت‌ها تغییر کند.

به‌طور کلی، نکته کلیدی در امنیت غذایی این است که همه افراد در هر کشوری باید بتوانند به راحتی و بدون نگرانی از عدم دسترسی به غذا، نیازهای غذایی خود را تأمین کنند. در دنیای امروز، امنیت غذایی فقط به تأمین غذا محدود نمی‌شود، بلکه شامل عواملی چون استانداردهای کشاورزی، روش‌های نگهداری و توزیع مواد غذایی و استفاده از فناوری‌های نوین در کشاورزی نیز می‌شود. برای مثال،

روی چندین گونه مختلف در دستور کار قرار گرفت، اذعان کرد: این نکته بدان جهت حائز اهمیت است که ما در کشت دیم‌زارها با شرایط حاد مواجه بودیم چراکه وقتی از اراضی دیم سخن به میان می‌آید، میزان حداقل بارندگی می‌بایست بین ۲۵۰ تا ۳۵۰ میلی‌متر باشد که در همدان نیز همین شرایط حکمفرماست و هر محصولی در این اقلیم قابل کشت نیست و پاسخگوی لازم را نخواهد داشت.

چاپچی ادامه داد: پس محصولات مختلفی از یونجه گرفته تا نخود علوفه‌ای، انواع حبوبات، دانه‌های روغنی و غیره در دستور بررسی قرار گرفت تا اینکه نهایتاً به چند محصول جهت معرفی دست پیدا کنیم که ازجمله آن می‌توان به گیاه گلرنگ و نخود علوفه‌ای اشاره کرد.

وی با اشاره به اینکه در محصولی همچون گلرنگ سابقه کشت در استان وجود داشت اما نخود علوفه‌ای اصلاً سابقه‌ای نداشت، خاطرنشان کرد: با این وجود در پس معرفی و کشت، پاسخ مناسبی از اراضی گرفت و می‌توان روی توسعه آن در استان برنامه‌ریزی کرد.

وی با بیان اینکه در خصوص حبوبات نیز روی انواع ارقام عدس و نخود کار و چند رقم مناسب جهت کشت به کشاورزان معرفی شد، تشریح کرد: علاوه بر تنوع‌بخشی دلیل دیگر اهمیت جهش تولید در دیم‌زارها این است که هر ساله تنها در ۳۵۰ تا ۴۲۰ هزار هکتار از حدود ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار هکتار اراضی دیم کشت صورت می‌گیرد و مابقی به‌عنوان آیش بدون استفاده باقی می‌ماند.

این کارشناس زراعت افزود: بنابراین در این بخش ما با اراضی مواجیم که قابلیت تولید دارند

کشاورزی

لازمه موفقیت طرح جهت تولید در دیم‌زارها؛

ارائه ارقام بیشتر و همراهی کشاورزان

اما عملاً تولید در آن اتفاق نمی‌افتد و در پی اجرای طرح جهش تولید، امکان کشت در این اراضی نیز از طریق تناوب فراهم می‌شود که در این بخش با یک تیر دو نشان می‌زنیم؛ یعنی هم افزایش بهره‌وری و هم استفاده از اراضی که به‌صورت آیش از آن بهره‌برداری نمی‌شد.

چاپچی با بیان اینکه البته در اجرای این طرح با برخی حواشی نیز مواجهیم اذعان کرد: برای خاک‌های اراضی دیم که به لحاظ فقر مواد آلی آن مطرح می‌شود، می‌بایست در گام نخست امکانات لازم از ماشین‌آلات مرتبط گرفته تا تجهیزات به‌روز فراهم باشد تا بتوانیم در داخل خاک‌های اراضی دیم که به لحاظ فقر مواد آلی با شرایط وحشتناکی دست و پنجه نرم می‌کنند تخریب بیشتری را از طریق شخم زدن تحصیل نکنیم.

وی با بیان اینکه خوشبختانه تاحدودی در این زمینه با ورود ماشین‌آلات جدید و معرفی آن‌ها به کشاورزان امکانات لازم در اختیار بهره‌برداران قرار گرفته عنوان کرد: از طرفی آموزش کشاورزان بسیار مهم است؛ بنابراین برگزاری کلاس‌های متعدد برای کارشناسان ترویج در بخش خصوصی و دولتی در دستور کار قرار گرفت تا با حضور در مزارع کشاورزی و روستاها آموزش‌های لازم به کشاورزان انتقال یابد، چراکه تاکنون در بسیاری از موارد موضوعاتی همچون جهش تولید و طرح کشت حفاظتی به گوش کشاورزان ما نخورده و عمده بهره‌برداران ما از سطح سواد آنچنانی برخوردار نیستند پس آموزش و متقاعد کردن آن‌ها با دشواری و صرف زمان زیاد همراه است. این عضو هیئت‌علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی استان همدان با ابراز اینکه چالش‌های

موجود در سه سال اولیه اجرای طرح مطرح بود اما طی دو سال اخیر شرایط بهتری را تجربه کرده و حتی این احتمال وجود دارد که اجرای این طرح برای پنج سال دوم نیز مصوب شود، خاطرنشان کرد: درخصوص اینکه اجرای این طرح چقدر می‌تواند در حفاظت از آب و خاک مؤثر باشد، باید بگویم چون در اراضی دیم آبیاری مطرح نیست، اجرای آن از بعد کارایی آب حاصل از بارندگی‌ها در اراضی دیم به‌ویژه با توجه به تناوب و به‌کارگیری اراضی آیش می‌تواند مؤثر واقع شود.

چاپچی ادامه داد: این طرح باعث شد عملاً از آب بارانی که سالانه در اراضی ۲۰۰ الی ۳۰۰ هزار هکتاری آیش در حال تلف شدن بود، عملاً جلوگیری کرده و از طریق استفاده از آن در تولید، به بهره‌وری بیشتر در عرصه کشاورزی دست پیدا کنیم.

وی همراهی کشاورزان را لازمه اجرای موفق این طرح اعلام کرد و گفت: متأسفانه کشاورزان ما آن حوصله لازم را ندارند. در کشاورزی حفاظت‌شده به یکی از اهداف اجرای طرح جهش تولید در دیم‌زارها است، رسیدن به خاک دارای مواد آلی مهم و نتیجه آن افزایش بهره‌وری در بلندمدت است که کشاورزان می‌بایست مدت زمان و حوصله بیشتری به‌کار گیرند.

این کارشناس زراعت با تأکید بر اینکه اگر بتوانیم از طریق جهش تولید در دیم‌زارها میزان مواد آلی خاک اراضی دیم استان را افزایش دهیم، به معنای واقعی کولاک کرده‌ایم عنوان کرد: مسئله این است که یقیناً بنا به گستردگی این اراضی این امکان فراهم نیست که از همه کشاورزان حمایت‌های مالی لازم طی این مدت صورت پذیرد؛ بنابراین باید از طریق آگاهی‌بخشی

بهره‌وری پایین روش‌های آبیاری سنتی نیز یکی دیگر از چالش‌های بزرگ کشاورزی ایران است. در حالی‌که استفاده از فرایندهای آبیاری نوین مانند آبیاری قطر‌ه‌ای می‌تواند مصرف آب را به‌شدت کاهش دهد، بسیاری از کشاورزان هنوز از روش‌های سنتی آبیاری استفاده می‌کنند که نه تنها هدررفت آب را به همراه دارد، بلکه باعث افزایش هزینه‌ها و کاهش بهره‌وری می‌شود. از منظر محیط‌زیست، کاشت محصولاتی مانند هندوانه در مناطق خشک می‌تواند تبعات محیط‌زیست شدیدی داشته باشد. این نوع کشت‌ها فشار زیادی به منابع طبیعی وارد می‌آورند و ممکن است به بیابان‌زایی و تخریب زیستگاه‌های طبیعی منجر شوند، این فشارمی‌تواند باعث کاهش تنوع زیستی و تغییرات اقلیمی در سطح محلی شود.

علاوه بر این، کاشت محصولات پرآب‌بر در شرایط اقلیمی ایران، فرصت‌های کشت محصولات بومی و کم‌آب‌بر را محدود می‌کند. محصولات مانند زعفران، پسته و خرما که با شرایط اقلیمی ایران سازگارترند، می‌توانند علاوه بر کاهش مصرف آب، به تنوع تولید و افزایش امنیت غذایی کشور کمک کنند. برای حل این مشکلات و رفع چالش‌های پیش‌رو در تأمین امنیت غذایی کشور، باید سیاست‌های کشاورزی و مدیریت منابع طبیعی به طور جدی و هدفمند بازنگری شوند.

استفاده از فناوری‌های مدرن آبیاری و ارتقا

به کشاورزان این مسئله را تبیین کرد که در پس اجرای این طرح، میزان بهره‌وری افزایشی خواهد بود.

چاپچی ادامه داد: البته این امر مستلزم آن است که کشاورزان در نگرش خود نسبت به خاک و حاصلخیزی آن تجدید نظر کرده و از اجرای رویکردهای آسیب‌زا همچون جمع‌آوری کامل کاه و کلش برای رسیدن به منافع آنی، خاک‌ورزی بیش از حد و غیره جلوگیری به عمل آورند.

وی با بیان اینکه یکی از مهم‌ترین اصول حفظ خاک تناوب کشت و آیش خاک است، گفت: برای اینکه خاک کیفی‌تری داشته باشیم باید توانیم با استفاده بهینه از کودهای شیمیایی پوشش سبز را حفظ کنیم تا فرسایش خاک کمتری را شاهد باشیم.

این کارشناس زراعت تشریح کرد: آیش خاک اجازه دادن به زمین برای بازیابی و ذخیره مواد آلی ارگانیک است در حالی که رطوبت خاک، نگهداری، چرخه آفات و بیماری‌های خاک‌زاد، از طریق حذف میزان آن‌ها قطع می‌شود.

چاپچی با قدردانی از محققان و مروجانی که در حفظ خاک تلاش می‌کنند، اظهار کرد: توجه به حفاظت خاک باعث می‌شود علاوه بر افزایش تولید، محصول سالم‌تر و کیفی‌تری تولید شود که این امر نیازمند آموزش و ترویج کشاورزان است.

وی نکته حائز اهمیت اجرای موفق این طرح را پیشی گرفتن جهاد کشاورزی و مرکز تحقیقات از کشاورزان در معرفی ارقام دانست و افزود: یقیناً کشاورزان با استفاده از ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار هکتار نیست؛ بنابراین ما همچنان در صدد شناسایی ارقام جدید جهت معرفی هستیم.

آگاهی کشاورزان نسبت به مدیریت منابع آب ازجمله اقداماتی است که می‌تواند در کاهش مصرف آب و افزایش بهره‌وری در کشاورزی موثر باشد. همچنین، ترویج کشت محصولات بومی و سازگار با اقلیم می‌تواند به بهبود شرایط کشاورزی و افزایش پایداری امنیت غذایی کمک کند.

از دیگر اقدامات مؤثر در این راستا، تدوین برنامه‌های بلندمدت و غیرسیاسی برای کشاورزی و امنیت غذایی است، ایجاد کارگروه‌های تخصصی متشکل از کارشناسان حوزه‌های مختلف مانند وزارت جهاد کشاورزی، وزارت بهداشت، وزارت صنعت و معدن، و وزارت استاندارد می‌تواند به برنامه‌ریزی صحیح و سیاست‌گذاری مؤثر کمک کند. این برنامه‌ها باید به گونه‌ای تنظیم شوند که آینده‌نگر بوده و خارج از دغدغه‌های سیاسی، به مدت ۵۰ سال یا بیشتر اجرا شوند.

باید تأکید کرد که امنیت غذایی تنها با ایجاد یک کشاورزی صنعتی و مبتنی بر فناوری امکان‌پذیر است. به همین دلیل، استفاده از دانش روز دنیا و سیستم‌های پیشرفته کشاورزی باید در اولویت قرار گیرد تا کشاورزی ایران بتواند علاوه بر تأمین نیازهای داخلی، با تولید محصولات با کیفیت به صادرات و توسعه اقتصادی کشور کمک کند. در این صورت، با تأمین منابع آبی، استفاده بهینه از منابع طبیعی و بهبود زیرساخت‌ها، امنیت غذایی به یک هدف دست‌یافتنی و پایدار تبدیل خواهد شد.

■ **حسن نفیسی؛ اقتصاددان**

کیفیت برنج ایرانی، عامل موفقیت در بازارهای بین‌المللی

کشور محبوبیت زیادی دارد، بلکه در بازارهای جهانی نیز به‌عنوان یک محصول باکیفیت شناخته می‌شود. کشاورزان ایرانی با اسفاده از روش‌های سنتی و نوین، توانسته‌اند برنجی با عطر و طعم بی‌نظیر تولید کنند که مورد توجه مصرف‌کنندگان در کشورهای مختلف قرار گرفته است.

صادرات برنج ایرانی در سال‌های اخیر به‌عنوان یکی از منابع مهم ارزی برای کشور مطرح شده است. با توجه به افزایش تقاضا برای برنج باکیفیت در بازارهای جهانی، ایران توانسته است سهم خود را در این بازار افزایش دهد. کشورهایی مانند عراق،

افغانستان، روسیه و برخی کشورهای اروپایی ازجمله مقاصد اصلی صادرات برنج ایرانی هستند. کیفیت بالای برنج ایرانی یکی از اصلی‌ترین عوامل موفقیت این محصول در بازارهای بین‌المللی است. عطر و طعم بی‌نظیر برنج ایرانی، آن را از رقبای منطقه‌ای و جهانی متمایز کرده است. با این حال، برای حفظ و ارتقای این کیفیت، نیاز به سرمایه‌گذاری بیشتر در زمینه تحقیقات و توسعه روش‌های کشت پایدار وجود دارد.

صادرات برنج ایرانی با چالش‌های متعددی مواجه است. کمبود آب و تغییرات اقلیمی ازجمله مهم‌ترین این چالش‌ها هستند که می‌توانند بر

تولید و کیفیت برنج تأثیر منفی بگذارند. علاوه بر این، رقابت با تولیدکنندگان بزرگ برنج در جهان مانند هند، تایلند و ویتنام نیز به‌عنوان یک چالش جدی مطرح است.

■ **نقش فناوری‌های نوین در افزایش تولید و صادرات برنج**

استفاده از فناوری‌های نوین در کشت و فرآوری برنج می‌تواند به افزایش تولید و بهبود کیفیت این محصول کمک کند. روش‌هایی مانند کشت نشائی، استفاده از سیستم‌های آبیاری نوین و بهره‌گیری از ماشین‌آلات پیشرفته، می‌توانند بازدهی مزارع برنج را به طور چشمگیری افزایش دهند. این امر نه‌تنها به افزایش صادرات کمک می‌کند، بلکه می‌تواند به کاهش هزینه‌های تولید نیز منجر شود.

بازارهای هدف صادرات برنج ایرانی عمدتاً در منطقه خاورمیانه و کشورهای همسایه قرار دارند. عراق، افغانستان و کشورهای خاشیه خلیج فارس ازجمله مهم‌ترین مقاصد صادراتی هستند. با این حال، در سال‌های اخیر، برنج ایرانی توانسته است به بازارهای اروپایی نیز راه یابد که نشان‌دهنده ظرفیت بالای این محصول برای حضور در بازارهای جهانی است.

سپهرغرب، گروه کشاورزی؛ برنج ایرانی به‌عنوان یکی از محصولات استراتژیک و باکیفیت کشاورزی، در سال‌های اخیر توانسته است جایگاه خود را در بازارهای جهانی تثبیت کند. با استفاده از فناوری‌های نوین و روش‌های پایدار، توانسته‌اند نه‌تنها نیاز داخلی را تأمین کنند، بلکه به صادرات این محصول به کشورهای منطقه و حتی اروپا نیز دست پیدا کنند.

برنج به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین مواد غذایی در سبد خانوارهای ایرانی، همواره از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بوده است. ایران با دارا بودن شرایط اقلیمی مناسب در مناطق شمالی و برخی استان‌های دیگر، توانسته است به یکی از تولیدکنندگان مهم برنج در منطقه تبدیل شود. در سال‌های اخیر، با توجه به افزایش کیفیت و تنوع برنج ایرانی، صادرات این محصول نیز روند رو به رشدی داشته است. این گزارش با نگاهی امیدوارانه، به بررسی وضعیت صادرات برنج ایرانی، فرصت‌ها و چالش‌های پیش‌روی این صنعت می‌پردازد و راهکارهایی برای توسعه بیشتر آن ارائه می‌دهد.

برنج ایرانی به‌ویژه انواع معروف آن همچون برنج طارم، هاشمی و دم‌سیاه، نه تنها در داخل

آینده صادرات برنج ایرانی با فرصت‌ها و امیدهای زیادی همراه است. با افزایش کیفیت و تنوع محصولات، بهبود روش‌های کشت و فرآوری، و توسعه بازارهای جدید، می‌توان آینده‌ای روشن را برای این صنعت متصور شد. با حمایت‌های دولت و بخش خصوصی، صادرات برنج ایرانی می‌تواند به یکی از منابع مهم ارزی برای کشور تبدیل شود. به گزارش ایمنّا، صادرات برنج ایرانی با وجود

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی:
برابر رای شماره ۵۲۹۹/۵۲۰۳/ مورخه ۰۴/۰۷/۱۴۰۳
اهیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک اسدآباد تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی خانم سمیه امیدی بومند فرزند میرزا آقا به شماره شناسنامه ۱۴۲ صادره از اسدآباد در رشدانگ یک قطعه باغ به مساحت ۷۹۷/۹۱ متر مربع در قسمتی از پلاک شماره ۱۲۶ اصلی واقع در بخش ۶همدان حوزه ثبت ملک اسدآباد اراضی روستای ملحمدره خریداری از مالک رسمی آقای عباد الله طاهری همراه فرزند محمد محرز گردیده است. لذا به منظوراطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵روز آگهی می شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، طرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراضی دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند.بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار اول: ۰۴/۰۷/۱۴۰۳ * تاریخ انتشار دوم: ۰۳/۱۱/۱۴۰۳ * رئیس اداره ثبت اسناد و املاک اسدآباد– حسن حضرتی

شماره آگهی: ۲۱۶۳۳ شماره م/الف، ۱۹۱۱

